

DEBRECZENI UJSÁG

ELOFIZETESI AR:

Helyben:	Vidékre:	Felelős szerkesztő és lap-tulajdonos: THAN GYULA.	SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főtér Biedermann-palota földszint. az udvarban hátul.
Félévre 3 fr -- kr.	Félévre . . . 5 ft -- kr.		
Negyedévre 1 „ 50 „	Negyedévre 2 „ 50 „		

Gzecz tábornok.

— aug. 16.

Szell Kálmán miniszterelnök kétezer forint évi nyugdíjat rendelt a magyar államkincstárból Czecz János 48-as honvédtábornoknak, a ki most Amerikában él. Czecz János szervezte a dicső erdélyi sereget és Bem oldalán küzdött végig a szabadságharcot. Hős katona volt, bátor, vitéz, rettenthetetlen, a ki mint párduc harcolt Nagyszebennél, Piskinéél. Ez volt a hazáért vívott harca. A világosi fegyverletétel után kezdődött a sokkal keservebb küzdelme: az életért.

A hazáért vívott önfeláldozó harca a honvédeknek végre is meghozta a teljes győzedelmet: a szabadságot a magyar nemzetnek. De a létért való küzdelme a nyomoruságba jutott harcosoknak, mint borus felleg kíséri a szabadság ragyogását.

A ki ellenünk harcolt, rendes nyugdíjhoz jutott, mely nyugalmas életet biztosított s biztosít most is a magyarok ellenségének. Sőt egy Axentye Szevérnek maga a magyar állam ad nyugdíjat. De a magyar honvéd hadsereg fenséges hő-

sei, a névtelen félistenek ezrei a nyomorusággal küzdve töltik öreg napjaikat s az elismerés és hála hála köteles adója helyet alamizsnát kapnak.

Czecz János tábornok is, Magyarországból menekülve, bolyongott szerte a világon, mindig új életet kezdve, hogy megkeresse mindennapi kenyerét. Itt emlékiratot Hamburgban, volt technikus mérnök a monteenisi vasutnál, szervezte a magyar légiót Olaszországban, majd (a villafrankai béke után) Amerikába vitorlázott; technikus volt Buenosz-Ayreszben, majd egy katonai iskola szervezője és igazgatója. Közben eljárt feje fölött az idő hetvenhétéves lett a negyvennyolcas oroszán s az élete még mindig csupa küzdelem. Csak egy véletlennek, Széli Kálmán kormányzatának köszönheti, hogy gondok nélkül töltheti végső éveit, még pedig végre valahára Magyarországon, a melyet oly vitézül védelmezett.

Magyarország háromszázéves történelme, bárhol forgassuk is lapjait, tele van ilyen szomorú ellenpéldákkal. De tele van kiengesztelő mozzanattal is. Mindennek elkövetkezik a maga ideje, a jutalomnak

is, a bűnhődésnek is. Néhány év tized vagy egy század is nem nagy idő egy nemzet életében; de halhatatlan minden tett, a melyben honfisziv vérzett a nemzet javáért, a mint hogy halhatatlan a nemzet, a melynek fiai önfeláldozó nagy tettekre képesek. S e tettek nem mindig az ellenséggel való szembeállásban nyilvánulnak. A maguk meggyőzése néha a nehezebb hazafias cselekedet.

Sok dolognak jobb le nem vonni korai konzekvenciáját . . .

Köszönjük Szell Kálmánnak nemes elhatározását. Az öreg honvédtábornoknak a magyar felelős kormány részéről adott jutalom, e napokban különösen kedves a szívünknek. S üdvözljük Erdély magyar hőlgyeit, a kik nemes ösztön sugallatától fölbuzdulva, berendezik a hazatérő vén harcos lakását. A fáradt orosziónak gyöngéd kézzel vetett puha ágy jusson, a mig be nem fogadja a százszor szent anyaföld, a melyet annyi nemes vértálatott s a mely annyi válságot, annyi keservet, annyi csalódást, annyi kicsiny és nagy megalázását oly diadalmasan túlélt . . .

Házasságszerzés Hajdunánáson.

Az Ethnografia most megjelent füzetében Máté Lajos leírja a Hajdunánáson divó lakodalmi szokásokat. Ezeknek bevezető része a házasságszerzés.

Abban az esztendőben, mikor a legény kikerül a katonasorból, az apja már tavasszal bérel neki egy darab földet, a termést betakarítja, de hozzá nem nyul, mert nem tekinti már a magáénak. Szüret után nógatja, hogy nézzen már körül, kit kéne elvenni. Ott teremnek csakhamar nála a házasságszerző nénemasszonyok és biztatják, hogy a Kis Péter uram lánya, a Zsófi, egészen neki való volna. Ennyi meg annyi köblös földje van az apjának.

Ha a legény esetleg nem ismeri

a lányt, ami elég gyakran megtörténik biztatja őt a házasságszerző nénemasszony: „Sebaj, maj meglátod pénteken a piacon vagy vasárnap a templomban” s gondoskodik is róla, hogy felmenjen a lány a piacra vagy a templomba, valamint arról is, hogy valaki megmutassa a legénynek.

A legény megnézegeti a leány arcát, természet — most még csak úgy külsejére nézve akarja ismerni — s otthon aztán elmondja, hogy szeretné-e feleségül vagy nem. Ha tetszik, akkor aztán kezdenek kérdezősködni a lány szüleinek vagyoni állását. Ha e tekintetben is kielégítő felvilágosítást nyertek, akkor elmegy a legény az apjával valamelyik idősebb jó emberéhez, mint lánykérőhöz (rendesen tisztelbelső embert szoktak erre a tisztre kiválasztani) s felkéri őt, hogy

legyen szives megkérni neki a Kis Péter uram lányát, a Zsófit.

De már ekkor a lányos háznál is sejtik, hogy valami készül (gondoskodnak róla a kommandáló asszonyok.) A lányt is előkészítik a férjhezmenetelre idejekorán.

Mikor elhagyja a tizenhatodik évét, vagy már előbb is, a gondos anya már kezdi őt ellátni mindennel, szerez be neki elegendő ágybelit (rendesen három párnát, egy dunyhát, derékajlat s kellő számú ágyhuzatot,) több ruhát ad neki, több libát, rucát tart a tolláért.

S így a házasságszerző nénemasszony nyugodtan állhat odább: ő megtette a magáét. Ami azután következik, az már a lánykérő dolga.

Megjelenik mindennap korán reggel.

Előfizetési ára házhoz hordva egy hónapra: ötvenkrajczár

Uram, uram, bíró uram! adja ki a stb. Vajjon honnan tudja ezt a nótát a király?

VIDEK.

Damjanich kocsija. Megirták már, hogy Ujfazekas Varsádon rácsadtak arra a szekérroncsra, a melyen Damjanich János tábornokot a vesztőhelyre vitték. Az ereklye megszerzése érdekében az aradi Kölcsey-egyesület, mint az ereklyemuzeum főntartója, megtette a lépéseket, a melyek eredményre is vezettek. Varjassy Árpád elnök eziránt megkereste Csepreghy György fazekas-varsándi ev. ref. lelkészt, aki azt válaszolta, hogy a kocsiból két oldal és a saroglya van meg, ez a kocsi csakugyan az, a melyen Damjanichot a vesztőhelyre vitték: az öreg Kalmár János, aki Damjanichot vitte, maga mesélte el Csepreghynek ezt. A Damjanich-kocsi részét az egyesület Csepreghy utján öt forintért megvette Kalmár János fiától s azokat rövid időn belül behozták Aradra s elhelyezik az ereklyemuzeum kibővítendő helyiségeibe. Október hatodikára, a vértanúk nagy ünnepére, egy ereklyével több örzi Damjanich emlékéit.

Dráma a viskóban. A férj: Kabaraszu Juan — bosszusan ment haza kakaesini viskójába. A vásár rosszul sikerült s elszórt néhány forint az ut széli hívogató korcsmákban. A feleség kérdőre vonta:

- Hol jártál már megint, te...
- A vásáron.
- Igen a korcsmában!
- Mi közöd hozzá?

Szót szó követett s irtóztató csepetaté támadt a kis viskóban. A szomszédok összeszaladtak, — Kabaraszu agyát elkábitotta a láng. Elkeseredve kihuzta kését s a drámát befejezte.

Szíven szurta a feleségét. A csend örök már halva találták az asszonyt. A dráma a törvényszéknél nyer folytatást.

Öngyilkosság a temetőben. Nagy-Kikindán, Ritter Mihály muzsikus 7 frtnyi pénzét elkártyázta, a mi halálra keserítette. A korcsmárostól erős madzagot kért kölcsön, mint mondá, hogy hust akasszon föl vele, azután kisietett az utcára s egy éppen arra menő temetéshez csatlakozott. Mind azt hajtogatta, hogy egy óra múlva még egy halott lesz s alig végezte el a pap az első imát, Ritter csakugyan elsietett e szavakkal:

— Nő most fölakasztom magamat!

S a mikor a gyásznép elhagyta a temetőt, az ut szélén egy fán ott lógott Ritter Mihály. Teste még meleg volt mire levágták, de életre kelteni többé nem lehetett.

A világi fegyver letétel.

Tegnapelőtt vasárnap mult ötven esztendeje, hogy a világi csatatéren lejátszódt a magyar szabadságharc egyik legszomorúbb epizódja.

Tisztelegj! hangzott messze a téren.

És a magyar sereg, Görgei Arthur serege tiszteleg Rüdiger orosz tábornoknak, legyőzöjének.

— *Fegyvert galába!*

A magyar katonák az üres közbe mennek és teljesítik a parancsot. A történetyáskákat esomóba hányják.

— *Le a nyeregből!*

A lovasság leugrik a nyeregből, a kardot a nyeregkapához akasztja.

Ez volt a hivatalos aktusa a világi fegyverletételnek, 1849. augusztus 13 án hétfőn délután hat óra tájt a Világo: és Szöllős közötti rónán.

Paskievich pedig az nap ezt a jelentést küldte Miklós orosz czárnak Nagyvárad városából:

Császári ő felségének a minden oroszok Czárjának

Varsó.

Magyaror zág felséged lábai előtt fekszik. A lázadók kormánya leköszönt hatalmaról és azt Görgeire ruházta. De Görgei a felkelők főernjével az orosz hadak előtt letette a fegyvert, s példáját kétségtelenül csakhamar követni fogják a többi felkelő csapatok is. A kapituláció fölött alkuvással megbízott tisztek ugyanis készeknek nyilatkoztak, hogy a mi vagy az oroszok biztosával a többi csapatokhoz mennek és azokat a fegyverletételre szintén reábirják.

Van szerencsém császári felségedet értesíteni, hogy Görgei egyetlen feltétele: az engedelem, hogy a fegyvert felséged hadai előtt tehesse le. Megtettem a szükséges intézkedéseket, hogy a felkelősereg Rüdiger által, ki a lefegyverezéssel bízott meg, haladéktalanul körülkerítettessék.

A foglyok és egyéb fölkelő csapatok kiadását illető rendelkezések iránt az osztrák sereg főparancsnokával teszem magam érintkezésbe, Görgeit pedig főhadiszállásomra hozattam, a hol felséged rendelkezéseim marad.

Főhadiszállás, Nagyvárad.

Paskievich.

Miklós czár azt mondta, a mikor olvasta:

— Minő nagy szerencséje van annak a Paskievichnek!

SZÍNHÁZ.

Mükedvelő előadás. Vasárnap újból mükedvelő előadás lesz a Margit fürdő disztermében. Ez alkalommal

mükedvelő ifjak Abonyi Lajosnak kitűnő népszínművét, a Betyár kendőjét adják elő. A tiszta jövedelem egyrészt szegény gyermekek felruházására, másrészt pedig a vagongyári munkások új dalegyesületének alapja javára adják.

Az első előadás. Szintársulatunk első előadását tegnap este tartotta meg Mármároszigeten, amikor is a Himfy dalai című vigjáték került előadásra. A társulat mindössze negyven előadást tart Mármároszigeten. Ebben természetesen benne vannak a vasárnap délutáni előadások is. A társulat visszaérkezése után első előadását, szeptember 23 án tartja meg Debreczenben.

Két ember tűzhalála.

— Saját tudósítónktól. —

Szörnyű veszedelmet idézett elő a minap Migléc abaju-tornamegyei községben egy részeg ember.

Égő szivarral a szájában botor-kált haza éjszaka Varga János parasztgazda. Utja ott vezetett el, hol az urasá összes termése egy nagy cséplőgép köré volt összehordva cséplés végett. Ide érve, egy halom szalmára vetette magát és nyomban elaludt. Almában égő szivarja kihullott a szájából és a szalmát felgyújtotta.

A tűz gyorsan harapódzott el a nagy szárazságban és nemsokára az egész termés a géppel együtt lángban állott. Az elvő felébredt, da már nem menekülhetett el, porrá égett.

A tűznek még egy emberélet esett áldozatul. Egy éjjeli ór is ott aludt egyik kaszalon. Ez midőn a tűz felriasztotta, ijedtében a lángkörbe szaladt, honnan már nem tudott kitelé menekülni, minek következtében szintén odaégett. Az elégett terményből eredő kár mintegy huszezer forint.

Karczolatok.

A városházát addig pucolják addig pucolják, hogy mire készen lesznek újra bepiszkolódott.

Nem is ér az a nagy sietség semmit.

De azért bizonyos, hogy nem lesz kész idejére.

És ez helyes dolog!

Mert kérem szeretettel ha készen lenne, miből láthatnok meg, hogy magyar munka?

A nemes város a párisi világkiállításra a középületekről csak a fotografát akarja elküldeni.

Na hát ez már böles előrelátás. Jobb is azokat csak kívülről mutogatni.

Azt mondják, hogy a színháznál az átalakítási munkálatokat csupán a súlyedőkre terjesztik ki.

Nem is olyan rossz gondolat. Így legalább azoknak a kikeret a nem sikerült munka dícsér, lesz hová súlyedni — pironkodásukban.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel értesítjük lapunk olvasó közönségét, hogy a „Debreceni Ujság” szerkesztőségét és kiadóhivatalát főtér, Biederman palotába (Piacz-utca) helyeztük át.

* **Tábori mise Debreczenben.** A király születés napjának évfordulóján amely tudvalevőleg aug. 18-án azaz pénteken lesz, tábori misét tartanak Debreczenben. Erre az alkalomra a katonák a Pavillon laktanya előtt zöld galyakból sátozt fonnak, amelyben díszes olárt állítanak. Ide vonul ki a jelzett nap kora reggelén a Debreczenben időző teljes katonaság. A tábori misét fényes segédlettel Dr. Wolaffka Nándor vál. püspök fogja végezni.

* **Spies őrnagy áthelyezése.** Lapunkban nemrég megemlítettük már, hogy Spies Viktor őrnagy hadbíró atlép a honvédség kötelékébe s legközelebb elhagyja városunkat, hogy új állomáshelyére Kolozsvárra költözzék. Az átlépésre vonatkozó legfelső rendelet tegnap jelent meg a hivatalos lapban s a következőkép hangzik. Őcs és apostoli kir. felsége, f. é. jul. 31-én Ischlben kelt legfelső elhatározásával Spies Viktor es. és kir. őrnagy hadbírónak és a debreceni helyőrségi bíróság vezetőjének, a m. kir. honvéd hadbírói tisztikar tényleges állományába 1899. évi augusztus hó 1-vel való áthelyezését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

* **Az új Debreczen.** Sok bizottsági ülésen és hosszú időn keresztül dolgozott a város építető bizottsága azon a nagyszabású terven, hogy milyen legyen a jövő Debreczenje. Alapjában felforgatta a régi szabályozási vonalakat, készített újat, amely felöleli a jövőben alakítandó nagy körutakat, tereket, egyenes és széles utcavonalokat s a város végén az új utcák keletkezésének, szóval a város terjedésének új szabályosvonalát. Nagyon szép tervvilágvárosias alapokra van fektetve, csak az a baj, hogy a jövő század regénye. Sok, nagyon sok idő szükséges hozzá, míg megoldható lesz, ha csak a jövő emberei úgy ötven-hatvan év múlva olyan mostohán félre nem lökik mint ahogy a jelen emberei az eddigi szabályozási vonalat s az arról szóló

tervet feiretették. Akkor aztan megtörténik, hogy Debreczenben soha sem lehet elérni a szabályos építkezést mert amit az egyik kor emberei terveznek, azt a másik kor bajnokai félreteszik, nem respektálják. Mivel azonban minden korban kell csinálni valamit, hogy indikolt legyen a nagy apparatus, a nagy hivatal, a sok munkakerő hát most is csináltak új szabályozási tervet. Hosszu tárgyalások után az építető bizottságtól a tanácshoz került ez a tervezet, amely ma teljesülésében veszi felülbirálás alá s készíti elő az ügyet a közgyűléshez.

* **Szemle házi ezredünk telett.** Katonáink tudvalevőleg a nagy gyakorlatokra Belényesre vonulnak. A nagyobb szabású gyakorlatok után a gyakorlatozók tizenketedik hadosztályát, amelyhez a mi debreczeni ezredünk is tartozik, teljes vizsgálat alá veszi, inspicálni fogja Reindlender tábornagy. Akkor válik meg, hogy háziezredünk kiképzése milyen magaslaton áll.

* **Piac áthelyezés.** A Dégenfeld téren levő kispiactért egészen kiaszfaltozzák. Mig ez a munkálat tartani fog — körülbelül egy hónapig — a közönség más helyeken találja meg az egyes piacokat. Így a perceseket áthelyezték a rózsátérre a Szabó Lajos és fiai üzlete elé. A husárolókat áthelyezték Csapó-utczára a Bay és Otrokosi féle házak elé. A kenyér áru sokat áthelyezték Csapó-utczára a zenede elé. Mától kezdve már új helyeiken találja a fentjelölt árusokat a közönség.

* **Nagy-Boldogasszony.** A kath. egyház az Isten anyjának legnagyobb ünnepét, Mária menybevételének emlékűnnepét tartotta tegnap. A magyar országi kath. egyháznak különösen nagy ünnepe, mióta első szent királyunk e napon ajánlotta országát Nagyasszony oltalmába. Ez ünnepet őseink Nagy-Boldogasszonynak nevezték el, ellentétben Kisasszony nappal, Mária születésének ünnepével. A tegnapi ünnep alkalmából az ünnepélyes nagy misét dr. Wolaffka Nándor fényes segédlet mellett tartotta meg.

* **Patkányvadászat Debreczenben.** A debreczeni kispiacon irtózatosszám mal elszaporodtak a patkányok s úgy össze-vissza durták-furták a földet, hogy az egészen meglazult s már-már beomlással fenyegetett. Gondoskodni kellett tehát róla, hogy a földindulásnak, sátrak összeomlásának s a kínálkozó nagy ribilliónak elejét vegyék. Kimondták tehát, hogy az egész kispiactot ki kell aszfaltozni. Tegnap

kezdték hozzá az előkészítő munkához a piac áthelyezése és a sátrak széthordásához. Ez a könnyebb munka volt, sokkal több és nagyobb dolguk akadt a munkásoknak a nyugalmszabályozás megzavart patkányokkal. Egy-egy sátor elmozdítása után a szélrózsa minden irányában menekültek a patkányok s mivel a csunya férgekre hivatalos irással kimondták a halálos ítéletet, bunkókkal, botokkal felfegyverzett emberek vártak a versenyt futó pocokkra s nagy kacagás, láрма közt lapították szét azokat. Sok azonban elmenekült s a közel levő házakban keresett menedéket. Az irtóháboru az esteli órákig eltartott, hol lebunkózták, hol szétkergették a patkányokat, de a kispiactot megtisztították tőlük s most már bátran hozzáláthatnak az aszfaltozáshoz. Gondot csak néhány háztulajdonosnak okoztak, akiknek nagy valószínűség szerint szintén meggyűlik a bajuk a — hivatlan vendégekkel.

* **Tartalékosok bevonulása.** A városunkban állomásozó 39. gyalogezredhez aug. hó 19 én hatszáz tartalékosnak kell a szokásos időtartamra gyakorlatra bevonulnia. A tartalékosok bevonulásuk után csupán négy napig maradnak Debreczenben és már 23 án Belényesre követik a törzs ezredet. A tartalékosok természetesen csak a nagy gyakorlatok után fogják ismét élvezni az aranyszabadságot.

* **Villamos vasut Nagyvárad Debreczen között.** A debreczen—nagyvárad villamos vasut közigazgatási bejárása tavaly volt, de ez a fontos kérdés elaludt. A vállalat engedményese kisházi Kiss Ferenc azonban újra felvette az ügyet, s kérelmezte az előmunkálati engedélynek még egy évre való meghosszabbítását. A kereskedelmi miniszter az engedélyt újabb egy évre meghosszabította. Kívánjuk, hogy ez idő alatt történjék valami e városunkat közelre érintő fontos kérdésben.

* **Az éves idejéről.** Egy tudós, kihez egy időben azt a kérdést intézték: melyik az étkezés legalkalmasabb ideje? — a következő választ adta!

— A gazdag számára az az idő, amikor megéhezik, a szegény számára pedig az, amikor van enni valója.

* **Gyermekek játszótere a nagyerdőn.** Wlassics Gyula kultuszminiszter már hónapok előtt egy hosszú leiratot intézett Debreczen város tanácsához, amelyben arra kérte a hatóságot, hogy iskolás gyermekek számára engedjen át néhány száz négyszögöl területet. Ezen a területen terv szerint gyermekjátszótér rendeztetnék be, ahol az is-

kolás gyermekek szünidejüket közegészségügyi szempontból töltenék. Télen ugyanezen a helyen a gyermekek részére ingyen koresolyapályát állítanak fel. A miniszteri, tagadhatlanul üdvös célú leirat elintézésére csak most kerülhetett sor. Hiába, a váróházán napról-napra sok baj van a felnőttekkel, nehéz időt szakítani a gyerekek ügyére. De most már szakítottak. Komlóssy Arthur helyettes polgármester kezébe vette az ügyet és tegnap délután Géressy Kálmán tanterületi főigazgatóval kiment a nagyerdőre és ott a gyermekek játszóterület legalkalmasabb helynek találták a park mellett elterülő tisztás helyet, ahol pünkösdkor a különféle bor, sör és fonatos sátrakat szokták felállítani. Ez nagy és alkalmas hely a jelzett célra. Minden oldalról fáktól védett terület. Azt fogják javasolni a városi tanácsnak, hogy a miniszter kivánságát ennek a területnek az átengedésével teljesítsék.

* **Idegennyelvek iskolája Debreczenben.** Szeptember első felében egy új tanintézet nyílik meg Debreczenben a hol nappali és esteli tanfolyamokon a jelentkező növendékek az idegen nyelveket fogják tanulni. A csinosan berendezett intézet helyiségei a város új bérházában vannak, ahol az igazgatói tisztet Sebessi B. Vilmos tölti be. Az idegen nyelvek tanintézetében a francia, angol és német nyelvet sajátíthatják el a növendékek. Az intézetre vonatkozó és bővebb felvilágosításokat taátalmazó prospektusokat a napokban bocsátják ki.

* **Elementek a katonák.** A városunkban állomásozó 39. gyalogezred tisztikara és legénysége a szokás szerint vissza maradt létszámon kívül, tegnap hajnalban mindannyian elhagyták Debreczent. Utjuk a nagy gyakorlatokra vezeti, amely az idén Belényes környékén fog lezajlani. Katonáink egyelőre Nagyváradra mentek, ahol aug. 21-ig az előkészítő gyakorlatokat végzik. — Katonáink 19-én térnek vissza Debreczenbe.

* **Véres verekedés vendéglősök között.** Tegnap este igen épületes jelenetnek voltak szem és fültaui a Sas utca lakói. Két vendéglős veszett össze s csinált olyan csatapatét, amelynek a Sas utca történetében aligha akad párja. Az eset előzménye Lévai Ignác állítása szerint a következő: Hajnal Mór pálinka mérésében zajosan mulattak az éjjel. Lévai kérte Hajnalt, hogy tekintve az idő késői voltát — küldje el vendégeit. Hajnal erre úgy felelt, hogy egy vasbotot keresett s

azzal az üzlet ajtóban álló Lévait fejbe vágta Lévai erre megragadta Hajnalt s kilóditotta az ajtón, Hajnal azonban oly szerencsétlenül esett, hogy jobb lába ketté tört. Lévai szintén rosszul járt az ütés folytán, mert feje berepedt s a vér hatalmas sugarakba öntötte el arcát, dr. Varga kerületi orvos kötötte be a sebesülteket. Hajnalt a közkórházba szállították — Lévait pedig lakásán ápolják. A rendőrség vizsgálatot indított, ez lesz hivatva kideríteni ki a hibás.

* **Az ügyvédi kamara köréből.** A debreczeni ügyvédi kamara dr. Oláh Antal ügyvédet Kun-Szt-Márton székhelylyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

* **Fűtőanyag szállítás a debreczeni kir. táblának.** A debreczeni kir. ítélőtábla és a kir. főügyészség helyiségeinek fűtésére az 1900-ik évre 630 köbméter tölgy vagy bükkfa, továbbá 32 m. m. pirszén (coaksz) szükségeltetvén annak beszerzése végett f. hó 22-ikén árlejtés hirdetik.

* **Szenzációs eljegyzés.** Budapestről jelenti tudósítónk, hogy író és művészörökben nagy szenzációt kelt az a hír, hogy a magyar íróvilág egyik legünnepeltebb alakja, a ki tul van a hetven éven, legközelebb eljegyzik egyik fővárosi szinkör művésznőjét, a ki még csak 18 éves. A veterán író egyik művének előadása alkalmával lobbant szerelemre a fiatal művésznő iránt és habár családja mindent elkövetett, — hogy kijózanítsák szerelméből, az öreg ur hajthatatlan maradt. Megkérte a fiatal művésznő kezét — és mint fővárosszerte beszélük — jövő héten megtörténik az eljegyzés is.

* **Kerékpárosok rendkívüli közgyűlése.** A Polgári kerékpáros egyesület f. hó 17-én esütörtökön este 8 órakor az egyesület helyiségében (Dréher sör csarnok) rendkívüli közgyűlést tart melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: Elnök, gazda, jegyző, menetparancsnok, 3 választmányi tag és számvizsgáló bizottság választása. — Kivonat az alapszabályok 27. § ából. „Az egyesület tisztségviselőjévé, ugyszintén választmányi tagjává csak azok választhatók kik a kézbesített választói névjegyzékbe fel vannak véve.”

* **Beiratás az utcai elemi iskolákba.** Tisztelettel értesitem a szüléket s általában a tanítottó közönséget, hogy ev. ref. egyházunk utcai népiskolaiban a beiratások az 1899/1900. iskolai évre, folyó évi szeptember hó 1, 2, 4. napján történnek. Későbbi beiratások, igazolás mellett, csak az iskolaszéki elnök engedélye mellett lehetségesek. Azon gyermekek, a kik az első osztályba jelentkeznek, tartoznak kereszteselési jeggyel igazolni életidejüket, valamint előmutaini himlboltási bizonyítványukat.

Azok, a kik már a mult évben is jártak iskolába, addigi tanítójuknál iratkoznak be. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása folyó évi szeptember hó 5-én, reggel 8 órakor fog megtartatni a nagytemplomban. Egyuttal figyelmeztetem a szüléket, hogy ha gyermekeiknek iskolai könyveket vesznek, az illető könyvkereskedőnél, mindig azokat a könyveket kérik, a melyeknek használata van engedélyezve népiskoláinkban. Más vallásuak a félévi tandíjat előre tartoznak befizetni az egyházi pénztári hivatalban. Helyben lakó ev. ref. vallásu gyermekek tandíjat nem fizetnek; de az 50 kr. takarítási és 15 kr. tanítói nyugdíj illettéket, már a beiratáskor köteles, minden szüle befizetni Debreczen 1899. augusztus 15. Mitrovics Gyula, iskolaszéki elnök.

* **Csöd.** Weinblum Jakab volt debreczeni kereskedő közadós tömegét az első osztályba sorozott követelések és a tömeggondnoki díj teljesen kimerítik.

* **Drágább lesz az eczet.** A hazai eczet gyárosok tegnap tartották meg a fővárosban országos értekezletüket nagy érdeklődés mellett. Az értekezlet több ügyben hozott határozatot, a legfontosabb azonban az, amelyben egyhangulag kimondták, hogy az eczet árát szeptember 1-től fogva hektoliterenkint 1 forint 50 krajczárral felemelik. E határozathoz a jelenvolt hatvan eczetgyáros kötelezőleg hozzájárult, számosan pedig írásban jelentették be beleegyezésüket. A határozatot az országos értekezlet vezetősége az összes eczetgyárosokkal közölni fogja.

* **A baka szerencsétlensége.** Hirtadtunk arról a balesetről, amely Tömöri Gábor 39. gyalogezredbeli bakával hintázás közben történt. Berugott állapotban virtuskodott a magasra szálló hajóhintán, míg egyszer egyensúlyt veszve kifordult belőle. A fejét összetörte s olyan súlyos zuzódásokat szenvedett, hogy életben maradása is kétséget támasztott. Tegnap reggel pedig egyik laptársunk már halálhíret közölte. A hír alapján a rendőrség vizsgálatot indított, vajjon a hajóhinta tulajtonosát a bekövetkezett halálesetért nem terbeli é felelősség. Kiderült, hogy nem, de ugyan akkor kiderült az is, hogy a baka nem halt meg, de sőt könnyebb természetű sérülései oly gyorsan gyógyulnak, hogy pár nap mulva elhagyhatja a közkórházat.

* **Megőrült családapa.** Egy elméjében megzavarodott napszámos embert szállították ki tegnap délután a debreczeni közkórházba. Csonka István 56 éves családos napszámosnál ugyanis feltűnt, hogy már régibb idő óta gyanús viselkedik. Minden tettéből és beszédéből környezete azt a benyomást nyerte, hogy a család fentartó apa elméje kissé megzavarodott. Nehány nap óta pedig már nagyon feltűnő viselkedést tanúsított s erről jelentést tettek dr. Balkányi Ede ker. orvosnál. Az

orvos Osonkát tegnap meglátogatta és konstatalván a bajt a kórház megfigyelő osztályába szállította.

* **A Magyarok nagy hangversenye.** A Magyar testvérek kedvelt zenekara a rendes zeneestélytől eltérőleg ma este teljes zenekarral nagy hangverseny estélyt rendez a Hungária kávéházban. A Magyarok kedvelt zenekara ez alkalommal nagyobb szabásu operák mellett bemutatja a zeneirodalom legújabb magyar és külföldi termékeit.

* **Gyertyaszállítás a debreczeni kir. táblának.** A debreczeni kir. ítélőtábla kir. főügyészség, valamint a táblához tartozó kir. törvényszékek és járásbíró-ságok részére szükségilendő 5300 bécsi font faggyan (stearin) gyertya beszerzésének biztosítása céljából f. hó 23 án nyilvános árlejtés tartatik.

* **A dalcsarnok bucsuestéje.** A Bika szállodában működő magyar dalcsarnokban tegnap este tartották meg az utolsó előadást. A közönség újból megtöltötte az udvarkertet s zajosan tapsolt kedvenceinek. A szünet közben kitűnő zongorajátékáért tapsokkal tüntették ki Angelotti Vilmos igazgatót is. A daltársulat tagjai holnap már elutaznak Debreczenből.

* **Személyi hírek.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester és fia dr. Simonffy Béla kir. ügyész Schweiczból Karlsbadba utaztak, a hol hosszabb időt fognak tölteni. — Gyártó Sándor kir. törvényszéki elnök M.-Szigeten időzik, a honnan pár nap múlva három hétig tartó körútra indul. — Csóka Sámuel polgármesteri titkár közelebb megkezdte 4 hétre terjedő szabadságát. Helyettese Tóth Aurél gyakornok lesz.

* **Hírlapkiadók gyűlése.** Vasárnap gyűléseztek a magyar hírlapkiadók Nagyváradon Zilahy Simon elnöklete alatt. Meglehető kevés számmal voltak biz ott képviselve a kiadók úgy a fővárosból, mint a vidékről, hanem azért elintézték a miert összejöttek. Megbeszélték a hirdetés bélyegeltörvényének ügyét, a melynek érdekében indított mozgalom hihetőleg meghozza a kívánt eredményt, mivel a pénzügyminiszter is ígéretet tett, hogy egy ilyen irányu törvényjavaslatot fog mielőbb az országgyűlés elé terjeszteni. — Gyűlés után megnézték nagyvárad m. kir. honvédhadapród iskola berendezését, hol Mayer Miklós őrnagy a hadapród iskola parancsnoka kalauzolta a vendégeket. Az esti vonattal nagyrészt szétutaztak.

* **Reszeg János vándorlása** De-recskei illetőségű Reszeg János beszegődött Toldra éves eselédnek. Öt hó múlva megunta a dicsőséget és megugrott M.-Pécsre. A szomszédba se nagyon izlet a dolog neki s visszament Toldra, a hol régi gazdájától a könyvét kérte. Nem jött zavarba azért, hogy nem kapta meg, hanem oda-

adta az orvos Kis József nevére kiállított munkás igazolványt a melyet az utóbbi városunkban kapott. Reszeg azonban négy nap múlva az új gazdát is megunta és meglepett a bizonyára bűnös uton eltulajdonított igazolvány hátrahagyásával. Az igazolványt a toldi előjáróság Debreczenbe küldte azzal a kijelentéssel, hogy Reszeg Jánosnak nincs sehol semmi nyoma és Reszeg Jánosnak vándorol mert úgy látszik rakartart tart a — más igazolványaiból.

* **Debreczeni Ujságra bármely naptól kezd elfogad előfizetéstlapunk kiadóhivatala (Biedermann palota).** Előfizetési ára egy hónapra korán reggel házhoz hordva ötven krajcár. A Debreczeni Ujság egyes számainak ára 2 krajcár. Kapható minden tőzsdében és az utcai elárúsítóknál.

TÁVIRATOR

Labori állapota.

Páris, (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) Rennesből érkezett tudósítás szerint Labori állapotában a mai nap folyamán semmiféle változás sem állott be. Ulyos sebével legtöbbszörre önkivületi állapotban fekszik. Beteg ágya mellett családtagjai és két orvos őrködnek állandóan. Az orvosok egyelőre még meg sem kísérelték a golyónak a sebből való eltávolítását mert félnek az esetleges újabb komplikációtól.

Rennes, (A Debreczeni Ujság ered. távirata.) Labori nevéhez ma egész nap rendkívül sok részvét távirat érkezett úgy Franciaországból mint a külföldről.

A pestis Európában.

Budapest, aug. 15. (A Debr. Ujs. eredeti táv.) Pár nap előtt nyugtalanító hírek érkeztek Portugáliából, nevezetesen, hogy O-Portó kikötő városban egy ember keleti pestisben meghalt. Sokkal megdöbbentőbb világitásba helyezi azonban az Európát fenyegető veszedelmet egy kerülő uton Lissabonból érkezett távirat, mely arról ad hírt, hogy O-Portóban már eddig harminczkilenc pestises megbetegedés fordult elő s ezek közül kilencz már halállal végződött.

Silma Ferencz csődügye.

Szeged, augusztus 15. (A Debr. Ujság ered. táv.) Szentés város képviselője csődügyében ma tartották

meg a szegedi törvényszéknél a felszámolási tárgyalást. A tárgyalás eredménye szerint a bejelentett követelések összege 178.000 frtra rug. Ugyancsak ma alakult meg a csődválasztmány, amelynek tagjai: dr. Schléizinger Károly, dr. Tasnády Antal és dr. Purjesz János szentesi ügyvédek.

VEGYES.

Égő köszénbánya. A mehádiai köszénbányák egy része több nap óta lángban áll. A nélkül, hogy robbanás, vagy más szerencsétlenség történt volna egyes fölshagyott tárnákból füstgomoly tört elő s a mennyire konstatálni lehetett, a bányának Vereserova felé fekvő részei gyuladtak ki es égnek azóta folytonosan. A bányauzemet a tűz által eddig nem érintett bányárszben egyelőre folytatják.

A gyilkos cigaretta. Szabadkán tegnap este Latki György pékmester égő cigarettával a szájában feküdt le aludni. A fáradt ember hamar elaludt s a cigarettája az ágyba esett. Mikor reggel Latki György anyja a szobába lépett, hogy a fiát felkeltse, az egész szoba tele volt füsttel, a szerencsétlen fiatal ember pedig holtan feküdt a földön. Megfojtotta a füst.

Az apai fájdalom. Károlyvárosban különös öngyilkossági eset történt. Nemréz egy Pavlovics Péter nevű földbirtokosnak Károly nevű fia a kórházban meghalt. Az apa nagyon fájlalta fia halálát s kijelentette, hogy azt tul nem éli. De nemcsak szóval, hanem tetteivel is készült a halálra. Elment egy asztaloshoz és ott egy szép, nagy koporsót rendelt magának, megvásárolta a szükséges szemföldet és az ottani cipész egyesületnek 200 forin ot adományozott, hogy temetésénél illő pompáról gondoskodjanak. Eladta házat és minden vagyonát s a szerzett pénzt elégette. Majd a mult hét pénteki napján. — egy pénteki napon halt meg a fia is — ugyanazon kórház előtt, hol fia meghalt, agyonlötötte magát.

A fizetésektelen Törökország. A fényes porta szegénysége és fizetésektelensége már rég ismert dolog. Ez a fizetésektelenség most újból nagy kellemetlenséget szerzett a török kormányoknak. Az év elején Mauser-patronokat rendelt a hadügyminiszter. A patronok elkészültek s egy Lloyd-gőzösn husvét táján Konstantinápolyba is szállították. Mivel azonban a patronokat a kormány nem tudta kifizetni az egész szállítmány ott hever a hajón, a kikötőben. A hajó vesztégléseért már 200.000 frankkal tartozik a török kormány.

Végzetes kocsikázás.

— Saját tudósítónktól. —

Szörnyű szerencsétlenség történt tegnap Uj Verbász község közelében Dr. Wagner Frigyes községi orvos tegnap délután három fiával sétakocsikázást tett a szomszéd községbe.

A mint estefelé visszajöttek, a kocsi fogott szilaj lovak egy tehéntől megijedtek és iszonyatos vágatásnak eredtek. A kocsis és az orvos minden erőlködésük mellett sem tudták a lovakat megfékezni.

Eyszerre csak egy árokba zuhant a hintó és leborította a bentlevőket. A lovak még egy ideig vonszolták a szerencsétlencet, míg végre a segítségükre érkezett utasok megállították a már kimerült lovakat.

Felállították a hintót, de ekkor hajmeresztő kép tárult eléjük. — Az orvos két fia, meg a kocsis súlyos sebekből vérzettek, míg a legidősebb fiú elsőosztályú gimnazista, nagy vértócsában holtan feküdt.

A boldogtalan fiú a bakon ült a kocsis mellett és a lovak közé esett, azok meg agyontaposták. Kocsin szállították a halottat és sebesülteket haza és midőn az anya legidősebb gyermekét, ki viruló egészségben távozott el néhány óra előtt hazulról, most holtan látta viszont, alélton összerogyott.

Ingtalanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telek-könyvi osztályánál.

Szalai Ferenc és neje Sütő Etelka veszik a debreczeni 7569. sztkvben 5060/5. 5061/1. hrszámú Varga kerti szőlőt Koroknay András és neje Balogh Erzsébettől 1500 forintért.

Juhász Ignác ügyvéd és neje és Mócsy Imre veszik a debreczeni 47. sztkvben foglalt 54 régi sorszámuházat Otrokoosi Végh Jánosné Konez Emiliától 8000 forintért.

Uri Imre és neje Ari Eszter veszik a debreczeni 838. sztkvben foglalt régi 601. sorszámu házat Nagy András és neje Arany Sárától 1600 forintért.

IPARÜGYEK.

Gabonaszállítás és a hadtestek. A cs. és kir. 5-ik hadtest hadbizottsága értesítése szerint 1899 szeptembertől, 1900 május végéig komáromba 4300 mm. rozsrá, Sopronban 4500 mm. rozsrá, 5500 mm. zabra, Szombathelyen

2000 mm. rozsrá, 3000 mm. zabra lesz szükség. A szállításra vállalkozók ajánlataikat, f. hó 25-ig Pozsonyban beadhatják.

Fémanyagok eladása. A m. kir. államvasutak igazgatósága a f. év második felében feleslegként összegyűlt fémanyagjainak eladhatása tekintetéből f. hó 25-én nyilvános árlejtést tart. A pályázati hirdetmény kamaránknál megtekinthető.

Gabona bevásárlás. A cs. és kir. 7-ik hadtest intendánsága Temesvárott kereskedelmi szokvány szerint, raktárszerű minőségű következő árucikkeket vásárol: Temesvárott: 1810 mm. buza 6380 mm. rozsa, 14640 mm. zab. Nagyváradon: 1060 mm. buza, 7800 mm. zab. Szegeden: 370 mm. buza, 2984 mm. rozsa, és 1240 mm. zabot, szállítandó 1899 novembertől 1900 május végéig. Az ajánlatok f. hó 16-ig beadandók.

Mulattató.**Czélzás.**

— A gyermekeim legjobb szeretnek papá! mamát játszani.

— És nem zavarja önt a folytonos veszekedésük?

Óvatos.

— Ha tengeri fürdőre menne nagysád, elmelnék az idege sége.

— Nem is akarom, hogy elmuljék.

— Miért nem?

— A férjem nagyon is jól érezné magát.

Házi fegyelem.

Ha Makutyi ur éjjel után tér haza a korezmából, büntetésből más-

nap az anyósával kell tandenem bicikliznie.

Öszintén.

— Megházasodtál?!

— Meg.

— Szerelemből?

— Kétségbeesésből!

Csarnok.**A Botori leányok.**

— Társadalmi regény. —

34.

Folytatás.

Elhatározását gyorsan végre is hajtotta. Hirtelen visszafordult s követte Pály Endrét. Pály Endre sietve haladt, úgy látszik kapott az alkalmon és gyorsan menekülni akart. — Ilona tudta, hogy ha megszólítással maradásra nem bírja, nem éri utól. Már-már bosszankodni kezdett a történeteken, mikor Pály Endre váratlanul visszanézett. Ilona ezt az alkalmat felhasználta s elkiáltotta magát:

— Erdész ur!

Pály Endre megállott, visszafordult s bevárta a feléje közeledő szép asszonyt.

— Hogyan, ön az Pály ur — szólott csodálkozást színelve Ilona, mintha nem tudná, hogy őt szólította meg.

— Én vagyok nagyságos asszonyom. Parancsol valamit.

— Csak kérek. A nővéremmel együtt elhagytuk társaságunkat, hogy sétát tegyünk s e hely szépségeiben gyönyörködjünk. Még rövid idő előtt

Geréby Fülöp Utódai
Debreczen.

Van szerencsénk a nagyérdemű gazdaközönség szives figyelmét következő gazdasági czikkeinkre felhívni, u. m.:

legjobb minőségű **dohányzsineg** kézi gyártmány, különféle minőségű **gépkenő-olajak**, **Towott-kenőcs** legfinomabb **kek uszó koci-kenőcs**, **Carbolineum**, **Carbolsav**, **Creolin**, **fedéllemez**, **kátrány** stb.

Továbbá ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat mindenféle

fűszer- és csemegeárakból

legkitünőbb minőségben és a **legjutányosabb árak** mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

együtt voltunk. Nővérem valahogy más utra ment, — későn vettem észre és eltévedt tőlem. Még mielőtt az idő eljárna, kérem tegye meg azt a szives séget nékem, jöjjön velem, kalauzoljon vezessen és keressük meg együtt Tildát.

Ilona abban a hitben élt, hogy Tilda visszament a társasághoz és most így pompás alkalma lesz neki hosszú időn át együtt maradhatni Pály Endrével. Majd a keresés, kutatás közben alkalmas módon rátereli a beszédet arra a szép napra, mikor Pály Endre remegve állott előtte s megilletődött, reszkető hangon vallotta meg hogy mennyire szereti, hogy megbánta lépését, szánja bánja, hogy a szeretet felé helyezte a gazdaságot. Aztán biztos volt benne, hogy Pály Endre szívében újra feltámadt aszeretet. Hiszen ha csakugyan igaz, hogy olyan nagyon szerette, egy könnyen nem is felejtette.

Kérőleg nézett Pályra és nehezen várta a választ.

— Nagyságos asszonyom, én szívesen kalauzolom, de kevés reményem van rá, hogy megtaláljuk, ha nem tudjuk hogy mely irányba ment.

— De igen, én tudom!

És azzal éppen ellenkező irányt mutatta, mint amerre a vadásztársaság van, hogy így annál könnyebben jusson távol tőlük s annál nagyobb biztonságban mondhatta el, ami a szívében fekszik.

— Jó! hát menjünk arra — szólt határozott hangon Pály Endre.

Megindultak és sokáig haladtak anélkül, hogy az egyik, vagy másik egy árva szót szólott volna. Végre is Ilona törte meg a csendet.

— Csak nem haragszik ön reám hogy olyan szótalan.

— A világért sem!

— Hát akkor miért nincs egyetlen szava sem hozzám.

— Mi lehetne?

— Találna könnyen, ha nem neheztelne. Ugy látszik, hogy ön még mindig nem felejtette el azt a perczet mikor önt könnyelműen elutasítottam.

— Könnyelműen?

— Nos hát igen! Ha kiszaladt a számon, hát legyen. Könnyelműen. — Mert én önt szerettem s csak a vagyon szédített le a sokkal ésszerűbb utról.

— Látja nagyságos asszonyom, akkor ezzel a könnyelműséggel csak nem összetörte a szívemet. Ki tudja mi történt volna velem, ha a véletlen elítem nem vezet az ön angyaljóságu nővérét Evelint. Ugy hasonlított önre és szeretetével, jóságával, kedvességével rabjává tett. Elfeledtem önt asszonyom, mert Evelin boldoggá tett. Igen Evelin mennyországgá varázsolta a mi kis hajlékunkat.

(Folyt. köv.)

Uj temetkezési intézet.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönséget értesíteni, hogy Debreczen, főter Csapó-utca szeglet Stenczinger ház alatt egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő első rangu temetkezési intézetet rendeztem be, a melyet

Polgári temetkezési intézet

ezimen már meg is nyitottam.

Elvállalok temetkezések rendezését, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Temetések rendezéséhez a legdiszesebb felszerelvényekkel rendelkezem.

Gyári áron szolgálhatok egyszerűbb és diszesebb

éroz koszorúkkal.

Összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy temetések rendezését a legolcsóbb árakban fogadhatok el.

Midőn erről a n. é. közönséget értesíteni bátorkodom, matizstelettel

Szatmáry Ferencz

Társas butor raktára

Piacz-utca Csapó-utca sarok, Stenczinger-ház.

MIHALOVITS-féle

HARMAT- CRÉME.

Arcszépítő kenőcs.

A Harmat-Crème a legjobb arczszépítő s kézbőrpoló kenőcs, mely üdévé, puhává fehérré teszi az arcz bőrét.

A Harmat Crème sem ólmot sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.

A Harmat Crème rappal is használható, miután nem zsíros s a poudert kitűnően állja.

A Harmat-Crème nem teszi fényessé az arczot s fehériti a bőrt.

A Harmat-Crème k'váró íó mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr...) elmulasztására, napégette s szélkifujta arcznál, s kéznél.

A Harmat-Crème teljesen zsirtalan, habszerű, jóillatu arczkenőcs egy tégelyének ára egy korona.

A Harmat Szappan mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő Mihalovits I. gyógyszerész
nél Debreczenben.